

Total No. of Printed Pages—15

3 SEM TDC GEEC (CBCS) GE 3 (A/B/C)

2 0 2 1

(Held in January/February, 2022)

ECONOMICS

(Generic Elective)

Paper : GE-3

Full Marks : 80

Pass Marks : 32

Time : 3 hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

Paper : GE-3 A

(Indian Economy)

1. তলত দিয়া প্রশ্নসমূহৰ উত্তৰ দিয়া : 1×8=8

Answer the following questions :

(a) উদাৰীকৰণ কি ?
What is liberalization?

(b) মানৱ উন্নয়ন সূচক কি ?
What is HDI?

(c) দৰিদ্ৰতা সীমাৰেখা কি ?
What is poverty line?

(d) শিশুৰ মৃত্যুৰ হাৰ বুলিলে কি বুজা ?

What do you mean by infant mortality rate?

(e) আয়ৰ বৈষম্যতা বুলিলে কি বুজা ?

What do you understand by income inequality?

(f) ভাৰতৰ অধিকাংশ শ্ৰমশক্তি কোন খণ্ডৰ লগত জড়িত ?

In which sector, maximum number of labour force of India is involved?

(g) ২০১১ চনৰ লোকপিয়ল মতে, ভাৰতৰ জনবসতিৰ ঘনত্ব কিমান ?

According to 2011 Census, what is the density of population in India?

(h) MGNREGA ৰ সম্পূৰ্ণ ৰূপটো লিখা ।

Write the full form of MGNREGA.

2. তলৰ যি কোনো চাৰিটাৰ ওপৰত চমু টোকা লিখা (প্রতিটো 150 শব্দৰ ভিতৰত) :

4×4=16

Write short notes on any *four* of the following (within 150 words each) :

(a) ৰাষ্ট্ৰীয় জনসংখ্যা নীতি

National population policy

(b) পৰম আৰু আপেক্ষিক দৰিদ্ৰতা

Absolute and relative poverty

- (c) বৃদ্ধি আৰু দৰিদ্ৰতা
Growth and poverty
- (d) ছদ্মবেশী নিবনুৱা
Disguised unemployment
- (e) বাণিজ্যৰ ক্ষেত্ৰত ভাৰত আৰু টাইৱানৰ অৱস্থিতিৰ তুলনা
Compare the rank of India and Taiwan
in trade

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ লিখা (প্ৰতিটো 500 শব্দৰ ভিতৰত) :

Answer the following questions (**within 500 words**
each) :

3. (a) প্ৰাক্-স্বাধীনতাৰ কালত ভাৰতৰ অৰ্থনীতিৰ অৱস্থা
সম্পৰ্কে আলোচনা কৰা। 14

Discuss the condition of Indian economy
on the eve of Independence.

অথবা / Or

- (b) গোলকীয়কৰণ বুলিলে কি বুজা? ভাৰতত গোলকীয়কৰণৰ
ইতিবাচক আৰু নেতিবাচক প্ৰভাৱ আলোচনা কৰা।
2+12=14

What do you mean by globalization?
Discuss about the positive and negative
effects of globalization in India.

4. (a) ভাৰতৰ জনসংখ্যাৰ জনসাংখ্যিক বৈশিষ্ট্যসমূহ কি কি?
আলোচনা কৰা। 14

What are the demographic features of
Indian population? Discuss.

অথবা / Or

- (b) ভাৰতৰ জনসংখ্যা বৃদ্ধিৰ গতিধাৰা আৰু গঠন সম্পৰ্কে আলোচনা কৰা।

Discuss the trend and composition of population growth in India.

5. (a) ভাৰতত দৰিদ্ৰতা দূৰীকৰণৰ বাবে গ্ৰহণ কৰা বিভিন্ন ব্যৱস্থাসমূহৰ বিষয়ে ব্যাখ্যা কৰা।

14

Explain the various measures taken by the government to alleviate poverty in India.

অথবা / Or

- (b) ভাৰতৰ আয়ৰ বৈষম্যতাৰ কাৰণসমূহ ব্যাখ্যা কৰা।

Discuss the causes of income inequality in India.

6. (a) চিংগাপুৰ, দক্ষিণ কোৰিয়া, টাইৱান আৰু ভাৰতীয় অৰ্থনীতিৰ তুলনামূলক ব্যাখ্যা কৰা।

14

Give a comparative analysis about the economies of Singapore, South Korea, Taiwan and India.

অথবা / Or

- (b) অৰ্থনৈতিক উন্নয়নৰ বাবে চিংগাপুৰ, দক্ষিণ কোৰিয়া আৰু টাইৱানে অৱলম্বন কৰা উপায়সমূহ ব্যাখ্যা কৰা।

Explain the measures taken by Singapore, South Korea and Taiwan for economic development of their respective economies.

(5)

Paper : GE-3 B

[Economics (Macro)]

1. তলত দিয়াবোৰৰ নিৰ্দেশানুসৰি উত্তৰ দিয়া : 1×8=8

Answer the following as directed :

(a) মুদ্রাৰ কাৰ্যই অন্তৰ্ভুক্ত নকৰে

The functions of money do not include

(i) বিনিময়ৰ মাধ্যম

a medium of exchange

(ii) মূল্যৰ উঁহাল

a store of value

(iii) স্থগিত দেনা-পাওনাৰ মান

a standard of deferred payment

(iv) মূল্যৰ সুস্থিৰতা

stability of value

(শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা)

(Choose the correct answer)

(b) উচ্চ ক্ষমতাসম্পন্ন মুদ্রা হ'ল

High-powered money is

(i) বাণিজ্যিক বেংকে কেন্দ্ৰীয় বেংকত থোৱা আমানত

commercial bank's reserve at
Central Bank

(ii) বেংকে ৰখা নগদ জমা

money held by banks

(iii) জনসাধাৰণৰ হাতত থকা মুদ্রা আৰু কেন্দ্ৰীয়
বেংকত থোৱা আমানত
currency held by public and reserve
with the Central Bank

(iv) ওপৰৰ এটাও নহয়
None of the above

(শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা)

(Choose the correct answer)

(c) বিত্ত বজাৰৰ উপাংগ দুটাৰ নাম উল্লেখ কৰা।

Mention the two components of financial
market.

(d) তলৰ কোনটো অনাবেংকীয় বিত্তীয় প্রতিষ্ঠান নহয় ?

Which of the following is not a
non-banking financial institution?

(i) ভাৰতীয় ঔদ্যোগিক বিকাশ বেংক
Industrial Development Bank of
India

(ii) ইউনিট ট্ৰাষ্ট অৱ ইণ্ডিয়া
Unit Trust of India

(iii) ভূমি উন্নয়ন বেংক
Land Development Bank

(iv) পাঞ্জাব নেচনেল বেংক
Punjab National Bank

(শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা)

(Choose the correct answer)

(e) ভাৰতৰ সৰ্বাত্মকৈ পুৰণি ষ্টক মাৰ্কেটখনৰ নাম লিখা ।
Name the oldest stock market in India.

(f) 'সংকীৰ্ণ মুদ্রা'ৰ অৰ্থ লিখা ।
State the meaning of 'narrow money'.

(g) সুদ হ'ল ভাৰল্যতা পৰিহাৰৰ পুৰস্কাৰ ।
(শুদ্ধ নে অশুদ্ধ লিখা)
Interest is the reward for parting with
liquidity.

(Write True or False)

(h) ব্যৱসায়িক বেংকৰ বেলেঞ্চ ছিট
The commercial bank's Balance Sheet is
divided into

(i) দুটা ভাগ
two parts

(ii) চাৰিটা ভাগ
four parts

(iii) তিনিটা ভাগ
three parts

(iv) পাঁচটা ভাগ
five parts

(শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা)

(Choose the correct answer)

2. চমু টোকা লিখা (যি কোনো চাৰিটা) : 4×4=16

Write short notes on (any four) :

- (a) মুদ্রা গুণক
Money multiplier
- (b) ভাৰতৰ বিত্তীয় খণ্ডৰ সংস্কাৰ
Financial sector reform in India
- (c) ষ্টক মাৰ্কেট সূচক
Stock market index
- (d) সৰ্বমুঠ সুদ আৰু শুদ্ধ সুদৰ পাৰ্থক্য
Distinction between gross interest and net interest
- (e) প'ৰ্টফলিঅ' পৰিচালনা
Portfolio management

3. (a) এখন অৰ্থনীতিৰ মুদ্রা যোগানৰ নিৰ্ধাৰকসমূহ কি কি ? মুদ্রা যোগানে সাধাৰণ দৰ স্তৰৰ ওপৰত কিদৰে প্ৰভাৱ পেলায়, আলোচনা কৰা। 6+5=11

What are the determinants of the money supply in an economy? Discuss how the supply of money influences the general price level.

অথবা / Or

(b) মুদ্রা মানে কি বুজা ? মুদ্রাৰ কাৰ্যাৱলী ব্যাখ্যা কৰা। 3+8=11
What is meant by money? Explain the functions of money.

4. (a) মুদ্রা বজাৰৰ উপাংগসমূহ আলোচনা কৰা। মুদ্রা বজাৰ আৰু মূলধন বজাৰৰ তুলনা কৰা। $6+6=12$

Discuss on the components of money market. Compare between money market and capital market.

অথবা / Or

- (b) NBFİ মানে কি? NBFİৰ কাৰ্যাৱলী ব্যাখ্যা কৰা। বাণিজ্যিক বেংক আৰু NBFİৰ মাজৰ দুটা পাৰ্থক্য লিখা। $3+7+2=12$

What is meant by NBFİ? Explain the functions of NBFİ. Mention two differences between commercial bank and NBFİ.

5. (a) ষ্টক মাৰ্কেটৰ কাৰ্যাৱলী ব্যাখ্যা কৰা। ষ্টক মাৰ্কেটৰ গুৰুত্ব উল্লেখ কৰা। $6+5=11$

Explain the functions of a stock market. Mention the significance of a stock market.

অথবা / Or

- (b) চমু টোকা লিখা : $6+5=11$

Write short notes on :

- (i) ষ্টক মাৰ্কেট সূচক গণনা কৰাৰ পদ্ধতি
Methodologies for calculating stock market index
- (ii) ভাৰতীয় ষ্টক মাৰ্কেটৰ দুৰ্বলতা
Defects of Indian stock market

6. (a) সুদৰ হাৰৰ ম্যাৰী গাঁথনি মানে কি? সুদৰ হাৰৰ ম্যাৰী গাঁথনিৰ প্ৰত্যাশাৰ তত্ত্বটো ব্যাখ্যা কৰা। $4+7=11$

What is meant by term structure of interest rates? Explain the expectation theory of term structure of interest rates.

অথবা / Or

- (b) সুদৰ হাৰ নিৰ্ধাৰণত তাৰল্যপ্ৰীতি তত্ত্বৰ ভূমিকা ব্যাখ্যা কৰা। তাৰল্যপ্ৰীতিৰ খাৰণাটোৱে সুদৰ হাৰ নিৰ্ধাৰণ এক সন্তোষজনক ব্যাখ্যা দিয়েনে? $7+4=11$

Explain the role of liquidity preference theory in the determination of the rate of interest. Does the liquidity preference approach offer a satisfactory explanation of the interest rate determination?

7. (a) এটা উদাহৰণৰ সহায়ত বাণিজ্যিক বেংকৰ ঋণ সৃষ্টিৰ প্ৰক্ৰিয়া ব্যাখ্যা কৰা। বাণিজ্যিক বেংকৰ ঋণ সৃষ্টি সামৰ্থ্যৰ সীমাবদ্ধতাসমূহ কি কি? $7+4=11$

Explain with the help of an example the process of multiple credit creation by the commercial banking system. What are the limitations of credit creation capacities of the commercial banks?

অথবা / Or

- (b) ঋণ নিয়ন্ত্ৰণৰ পদ্ধতিসমূহ কি কি? কেন্দ্ৰীয় বেংকে কেনেকৈ আৰু কেতিয়া প্ৰত্যেকবিধ ঋণ নিয়ন্ত্ৰণৰ পদ্ধতি ব্যৱহাৰ কৰে, ব্যাখ্যা কৰা। $4+7=11$

What are the measures of credit control? Explain how and when the Central Bank uses each measure to credit control.

Paper : GE-3 C

(Environmental Economics)

1. তলত দিয়াবোৰৰ নিৰ্দেশানুসৰি উত্তৰ দিয়া : 1×8=8

Answer the following as directed :

- (a) বাহ্যিকতাৰ সংজ্ঞা দিয়া।

Define externalities.

- (b) প্ৰান্তীয় বাহ্যিক ব্যয় (MEC) হ'ল

Marginal External Cost (MEC) is

(i) $MSC - MPC$

(ii) $MSC + MPC$

(iii) $MSC + MSB$

(iv) $MPB - MPC$

(শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা)

(Choose the correct answer)

- (c) উম্মৈহতীয়া সম্পদৰ এটা উদাহৰণ দিয়া।

Give one example of common property resource.

- (d) অৰ্থনীতিৰ বহনক্ষম উন্নয়নৰ ধাৰণাটোৰ সংজ্ঞা বাস্তৱসংঘত কোন চনত পোনপ্ৰথমে আগবঢ়াইছিল ?

In which year the sustainable development concept of economics was first forwarded in United Nations?

(i) 1980

(ii) 1987

(iii) 1975

(iv) 1960

(শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা)

(Choose the correct answer)

(e) বনাশ্রাণী সুৰক্ষা আইন প্ৰণোদিত হয়

The Wildlife Protection Act is enacted in

(i) 1971

(ii) 1972

(iii) 1983

(iv) 1980

(শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা)

(Choose the correct answer)

(f) মণ্ট্ৰিল প্ৰ'ট'কলৰ মূল বিষয়বস্তু কি ?

What is the main subject-matter of Montreal Protocol?

(g) প্ৰদূষণ অনুজ্ঞাৰ এটা উদাহৰণ দিয়া।

Give one example of pollution permit.

(h) ক'ছৰ তত্ত্বৰ এটা সীমাবদ্ধতা লিখা।

Write one limitation of Coase theorem.

2. তলত দিয়াসমূহৰ যি কোনো চাৰিটাৰ ওপৰত চমু টোকা লিখা

(প্ৰতিটো 150 শব্দৰ ভিতৰত) :

5×4=20

Write short notes on any *four* of the following

(within 150 words each) :

(a) বজাৰ বিফলতা

Market failure

(b) শক্তিশালী আৰু দুৰ্বল বহনক্ষমতা

Strong and weak sustainability

- (c) কাৰ্বন ব্যৱসায়
Carbon trading
- (d) পৰিবেশ আৰু অৰ্থনীতিৰ আন্তঃসম্পৰ্ক
Interlinkage between environment and
economy
- (e) পিগুভিয়ান কৰ
Pigouvian tax
- (f) অ'জন স্তৰৰ অৱক্ষয়
Ozon layer depletion

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ উত্তৰ লিখা (প্ৰতিটো 500 শব্দৰ ভিতৰত) :

Answer the following questions (within 500 words
each) :

3. (a) পৰিবেশীয় অৰ্থনীতি বুলিলে কি বুজা? পৰিবেশীয়
অৰ্থনীতিৰ লগত জড়িত বিভিন্ন বিষয় আৰু সমস্যা
সম্পৰ্কে আলোচনা কৰা। 3+10=13

What is environmental economics?
Discuss the issues and problems related
to environmental economics.

অথবা / Or

- (b) সম্পত্তিৰ উমৈহতীয়া মালিকীস্বত্বৰ পৰিণতিত কেনেদৰে
পৰিবেশ প্ৰদূষণ উদ্ভৱ হয়, লিখা। লগতে ব'নাস্ট ক'জৰ
তত্ত্বৰ সহায়ত এই সমস্যাৰ সমাধান সম্পৰ্কে ব্যাখ্যা কৰা।
3+10=13

Show the problem of environmental
pollution as a result of common property
rights. Discuss its solution as explained
by Ronald Coase theorem.

4. (a) উন্নয়নশীল দেশসমূহৰ বাবে গ্রহণ কৰা পৰিবেশীয় নীতিৰ বিষয়ে বৰ্ণনা কৰা।

13

Give an account on the environmental policies undertaken in developing countries.

অথবা / Or

- (b) পৰিবেশৰ গোলকীয় সমস্যাসমূহ উপযুক্ত উদাহৰণসহ আলোচনা কৰা। ভূ-পৃষ্ঠৰ উত্তাপ বৃদ্ধিৰ কাৰণ তিনিটা উল্লেখ কৰা।

10+3=13

Discuss the global environmental problems with suitable example. Mention three causes of global warming.

5. (a) পৰিস্থিতিভিত্তিক মূল্য নিকাপণ পদ্ধতি কি? এই পদ্ধতিৰ বিভিন্ন পৰ্যায়সমূহ কি কি? এই পদ্ধতিটোৰ সুবিধা আৰু অসুবিধাসমূহ বৰ্ণনা কৰা।

5+8=13

What is contingent valuation method? What are the various stages of this method? Explain the advantages and disadvantages of this method.

অথবা / Or

- (b) পৰিবেশীয় মূল্যায়নৰ ক্ষেত্ৰত বজাৰ বহিৰ্ভূত মূল্য বুলিলে কি বুজা? এই বজাৰ বহিৰ্ভূত মূল্যৰ প্ৰকাৰ আৰু সংজ্ঞা বৰ্ণনা কৰা।

3+10=13

What do you mean by non-market valuation of environmental valuation? Explain the types and definitions of these non-market valuations.

6. (a) বহনক্ষমতাৰ সংজ্ঞা দিয়া। বহনক্ষমতাৰ বিভিন্ন সূচকসমূহ
বৰ্ণনা কৰা। 3+10=13

Define sustainability. Explain the various indications of sustainability.

অথবা / Or

- (b) পিয়ার্চ এটকিনচনৰ বহনক্ষমতাৰ জোখ খাৰণাটো ব্যাখ্যা
কৰা। এই তত্ত্বৰ তিনিটা সীমাবদ্ধতা লিখা। 10+3=13

Discuss the Pearch Atkinson approach of measuring sustainability. Write three limitations of this approach.
